SVOBODA — UKRAINIAN DAILY
СВОБОДА — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV. No. 214. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 6, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛИСТОПАДА 1987 Ч. 214. РІК XCIV.

ПОЛЬСЬКІ І УКРАЇНСЬКІ ЄПИСКОПИ ЗУСТРІНУЛИСЬ В РИМІ

Рим. — Як недавно повідомили українські газети в Европі в жовтні ц.р. відбулись дві зустрічі найвищих ієрархів Української й Польської Католицьких Церков, які, якщо брати до уваги тему розмов, можна вже сьогодні назвати історичними.

Перша зустріч відбулася 8-го жовтня на запрошення примаса Польщі кардинала ла Юзефа Ґлемпа в приміщеннях польської колеґії у Римі, а друга, 17-го жовтня в Українській папській колеґії св. Йосафата на запрошення Блаженнішого Патріярха і Кардинала Мирослава І. Любачівського.

У зустрічах взяли участь з української сторони: Владика М.І. Любачівський, Митрополит Максим Германюк з Канади і Стефан Сулик із ЗСА, Архиєпископ Мирослав Марусин, секретар Східньої Конґреґації й інші церковні достойники. Польську сторону репрезентували: примас ПКЦеркви Кардинал Ю. Ґлемп, Архиєпископ і Кардинал Г. Махарські, Кардинал Ґульбіновіч, й інші єпископи, серед них був також перемиський Архиєпископ І. Токарчук та о. шамбелян С. Джівіч, особистий секретар Папи Івана Павла II.

Після спільного Молебня відбулося прийняття, на якому першим виступив зі словом Владика М.Любачівський. Голова УКЦ висловив вдячність польському єпископатові за їхнє рішення „забути за все прикре історичне минуле між українським і польським народами".

„Ми також простягаємо християнську руку всепрощення й любови до наших слов'янських співбратів поляків", — заявив Владика М. Любачівський, при чому первоієрарх УКЦ запросив усю польську ієрархію до участи в центральних ювілейних урочистостях з нагоди 1000-річчя Християнства в Україні, які відбуватимуться в наступному році в Римі з участю Папи. Він подякував польському єпископатові за запрошення всієї української ієрархії взяти участь у спільному молінні з тієї самої нагоди у стіп чудотворної ікони Богородиці на Ясній горі в Ченстохові.

Користаючи з цієї виїмкової зустрічі, Владика М. Любачівський підкреслив потребу мати в Польщі архипастиря для українців греко-католиків і висловив надію, що польський єпископат піде на зустріч цьому бажанні українців.

Відповідаючи на промову Патріярха і Кардинала Любачівського, примас Польщі Ю.Ґлемп також закликав до спільного всепрощення, до примирення з братами українцями. „Ми винуватці супроти Бога, бо ми грішні, ми винуватці супроти братів, бо замало в нас любови", — заявив Кардинал Ю. Ґлемп і додав: „Ми є винуватцями супроти вас, брати українці, бо ми не знали як впровадити в життя науку, яка випливає

(Закінчення на стор. 4)

БАЛЬ ПРЕСИ

Джерзі Сити, Н. Дж. — 15-ий Баль української преси, як відомо, відбудеться в суботу, 7-го листопада, в Шератон-Тара готелі в Парзіппані, Н.Дж. Початок — коктейл в год. 7:30, відтак вечеря, презентація 17-ох краль і баль. Вступ — 60 дол., студенти — 40 дол., молодь на баль тільки — 30 дол.

Н. ТОЛСТОЙ ОБУРЕНИЙ ПОВЕДІНКОЮ ПРОКУРАТУРИ І СУДДІВ

СВІДОК ВИМАГАВ ЗАПЕВНЕННЯ, ЩО ЙОГО НЕ БУДУТЬ ОБРАЖУВАТИ

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Тут у середу, 4-го листопада, на процесі Івана Дем'янюка дійшло до найгострішого зудару за час цілого процесу, коли свідок Ніколай Толстой на початку третього дня свідчень склав заяву, що якщо він не матиме запевнення, що його не будуть ображувати особисто, то він не буде дальше зізнавати.

Головний суддя Дов Лєвін з гнівом запротестував проти такої заяви і відкинув її. Він зарядив перерву і наказав свідкові і оборонцям передумати справу і повернутись на залю суду. Але Н. Толстой не відступав від своєї вимоги, уважаючи, що попереднього дня прокуратор Йона Бляттман перепитував його у справах, які не мали жадного відношення до його свідчень, а були дефінітивно злонамірені і образливі.

Це й переповіли адвокати Йорам Шефтель і Джан Ґілл, повернувшись на залю, але суддя Лєвін знов викричався на них, заявляючи, що все тут відбувається нормально, згідно з законами, а в іншому суді за таку заяву свідок був би суджений за образу суду. Він зарядив ще одну перерву і наказав прокуратурі і оборонцям стрінутись і встановити лінію перепитування свідка.

У перерві Н.Толстой сказав оборонцям, що поведінка прокуратури і суддів тут на процесі переходить всі межі приличности і нечувана в цивілізованому світі. Він сказав, що після свідчень він бере протоколи і відеозапис зі собою до Англії і використає у відповідний спосіб.

У міжчасі Й. Бляттман старався перепросити Н. Толстого, але цей відкинув той жест, вимагаючи, щоб Бляттман зробив це на судовій залі, на що він погодився.

Повернувшись втретє на залю, адвокат Ґілл повідомив суддів, що після розмови прокуратор Бляттман обіцяв, що буде продовжувати перепитування Н. Толстого в ділянці його спеціялізації як історика і буде вистерігатись особистих атак.

Далі продовжував перепитування прокуратор Й. Бляттман, стараючись своїми питаннями якнайбільше здескредитувати знання Н. Толстого, як історика Другої світової війни, а особливо справ репатріяції втікачів до СССР у перших роках після війни.

Перше питання торкалося Дивізії „Галичина", а зокрема, де були рекрутовані її члени тощо. На це Н. Толстой відповів йому, що про Дивізію він не знає подробиць і не може знати, бо це не є його спеціяльність і він уважає, що тут треба питати за тезами, а не такими деталями, які не мають ніякого відношення до справи. Свою відповідь Н. Толстой поставив у формі спротиву, але суддя Лєвін цей спротив як усі раніші, відкинув.

Коли впродовж переслухання оборонець Йорам Шефтель протестував проти питань, які мали на цілі здескредитувати свідка, того дня суддя Лєвін кликав його до себе і питався тихо, так, що, ані заля, ані протоколуючі того не могли почути, ніби під претекстом, що свідок не повинен чути розмови між оборонцем і суддею.

У дальшому питання Бляттмана йшли по цій самій лінії, щоб доказати, що Н. Толстой не є спеціялістом-істориком, за якого себе подає.

Одне із питань торкалося того, чи Н.Толстой знає скільки жидів було в армії РОА, яких відтак репатріювали, або скільки осіб працювало у пропаґандивному відділі РОА. Розуміється, на ці питання Н. Толстой знову мусів відповісти, що такі дрібні дані не є йому відомі, бо немає ніде статистики і точних чисел.

Провокативне було питання Бляттмана відносно того чи були ті, які не хотіли щоб їх віддали в руки совєтської влади після Другої світової війни, помимо того, що вони були раніше у совєтському війську і не були німецькими колябор антами. Також він хотів вияснити, що на думку Н. Толстого значить „насильна репатріяція".

Прокуратор Бляттман цитував навіть спомини Вінстона Черчіля про холодну війну, яка почалася коротко після закінчення Другої світової війни, тому висловив здивування чому Н. Толстой твердить, що УНРРА підказувала членам РОА, як зізнавати фальшиво, щоб дістатися до ЗСА і чому в 1948 році ще люди мусіли фальшувати свої документи, щоб виїхати до Америки.

Всі ці питання були спрямовані на те, щоб заперечити алібі Г. Дем'янюка, хоча його ім'я в цей день переслухання Н. Толстого ні один раз не впало.

У відповідь на провокативні питання прокуратора Н. Толстой відповів, що всі вони не мають ніякого змислу та ніякого зв'язку зі справою, яка є предметом розгляду. І знову тут оборонець Й. Шефтель вніс протест проти способу і змісту питань прокуратора, але суддя Д. Лєвін протесту не прийняв.

Це тільки доказувало достовірність заяви Н. Толстого на початку переслухань у дні 4-го листопада ц.р., що він дивується як міг весь час цей суд відбуватися в такій атмосфері і таким стилем.

На цих питаннях сесія того дня закінчилася тому, що три довші перерви обмежили час переслухання. У четвер, 5-го листопада, Н.Толстой мав далі бути у перехресному вогні запитів.

АКАДЕМІК А. САХАРОВ ДАВ ІНТЕРВ'Ю СОВЄТСЬКІЙ ГАЗЕТІ

Москва. — Газета „Московскіє Новості" надрукувала інтерв'ю з академіком Андреєм Сахаровим. Хоч після того, як він був звільнений з горківського заслання в грудні минулого року, ім'я А. Сахарова зрідка появлялося в совєтській пресі, але інтерв'ю з ним друкується вперше.

На початку цього року він дав інтерв'ю „Літературной Ґазетє", яка його, однак, не надрукувала, і воно було опубліковане на Заході.

„Це доказ існуючої нині 'ґласності', — коментував академік публікацію „Московскіх Новостей" у розмові з кореспондентом пресового аґентства Ассошіейтед Пресс. — Тепер у нашій країні друкуються речі, які ніколи не могли бути „надруковані раніше". Як сказано в редакційній передмові „Московскіх Новостей", газета взяла в Сахарова інтерв'ю у зв'язку з показом на телевізії документального фільму „Риск", присвяченого історії совєтського ракетобудування.

За совєтськими даними, фільм, який передавався 26-го жовтня, дивилися до 200 мільйонів осіб. Як зауважив Сахаров в інтерв'ю, автори фільму підняли завісу секретности, яка стільки десятиліть приховувала дані про совєтське ракетобудування, однак „не сказали всієї правди". Наприклад, академік зауважив, що у фільмі не сказано, що Карібська криза 1962 року була викликана рішенням совєтського керівництва встановити на Кубі нуклеарні ракети. „Не розказана вся страшна історія Сталіна і його епохи, — заявив Сахаров, — але це, звичайно, не могло входити в завдання фільму". Сахаров додав, що після смерти Сталіна він, як і багато совєтських людей, переживав тугу і відчуття втрати.

„Згодом я цього встидався", — сказав академік. Він не висловив критичних зауважень з приводу політики нинішнього совєтського керівництва, але зауважив, що навіть найвидатніші керівники не є ґарантією миру, якщо нема „ґласності і демократії".

Сахаров заявив також, що, на його думку, американських комуністів Етель і Юліюса Розенберґів, засуджених за передачу секретів виробництва атомної бомби Совєтському Союзові, стратили „із-за помсти американської розвідки".

Ассошіейтед Пресс зауважує, що газета „Московскіє Новості" переважно розходиться за кордоном, а її російське видання в совєтських кіосках дістати практично неможливо.

Москвичі за виведення військ з Афганістану

Москва. — Французький журнал „Лє Поент" повідомив, що у Москві були переведені західнього стилю опити серед совєтських громадян, які в більшості висловились за виведення усіх совєтських військових частин з Афганістану і за видачею візи на виїзд з СССР для тих осіб, які собі цього бажають.

Опити охоплювали 1,000 осіб, мешканців Москви і околиць, у віці від 18 до 65 років життя. Опити, очевидно, формально переводив совєтський Інститут Соціологічних студій. Опити велися співробітниками інституту телефонічним способом. Вони виказали, що 53 відсотки громадян є за виведення військових частин з Афганістану і тільки 27 відсотків були проти. Запитані також висловились за видачу віз для осіб, бажаючих виїхати на Захід. 73 відсотки були за цією справою, 18 проти. Більшість запитаних майже 88 відсотків, висловились за подвійними кандидатами в льокальних виборах, створенням приватних підприємств і самозатрудненням, вибір робітниками керівництва підприємств і забороною продажу алькоголю.

Цікавим було питання і відпводі, яку державу совєтські громадяни вважають найбільш ворожою до Совєтського Союзу? Понад 52 відсотки сказали, що З'єднані Стейти Америки, 22 назвали Західню Німеччину, 12 Великобританію і 3 відсотки Францію.

Український Музей видав святочні картки

Ню Йорк. — Український Музей видав п'ять мистецьких карток - репородукцій ікон видатного мистця Петра Холодного, мол., а саме: „Чорну Мадонну" (з дитям) „Триптих" (св. Гавриїл, Мадонна, св. Михаїл), „Благовіщення", „Мадонну з дитям", і „св. Юрія". Ці картки можна вживати для різних свят: Різдва, уродин, імянин тощо.

Ціна кожної картки — 1 дол. Поштова оплата за 10 карток — 1 дол. Картки можна замовляти у крамниці музею: The Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003; тел.: (212) 228-0110, або через відділи Союзу Українок Америки.

Плянують маніфестацію в Ню Йорку

Ню Йорк. — Організації і представники поневолених Москвою народів влаштовують тут в суботу, 7-го листопада ц.р., маніфестацію у 70-ті роковини створення СССР.

Учасники маніфестації зберуться в год. 1-ій по полудні на розі Лексінґтон аве., і 69-ої вул. біля совєтської місії до ОН.

Відбудеться учительська конференція про Великий голод

Гартфор, Конн. — Тут заходами Крайової конференції християн і жидів відбудеться у четвер, 10-го грудня ц.р., одноденна програма про Великий голод в Україні для учителів середніх шкіл і для зацікавленої темою широкої публіки.

Програму відкриє д-р Даніел Нуссбавм, що є екзекутивним директором ККХЖ а першим промовцем буде стейтовий сенатор Джозеф Гарпер.

Введення зробить д-р Джоен Керелейза, директор публічних шкіл у Західньому Гартфорді, а відтак головну доповідь виголосить д-р Джеймс Мейс на тему „Великий голод в 1932-33 роках".

Після перерви буде показаний фільм „Жнива розпачу" з поясненням фільмового продуцента публічних програм телевізійного каналу 24 Роберта Даглеса.

Пополуднева сесія присвячена семінарам, які будуть вести Даніел Ґреґґ з департаменту освіти у стейті Коннектикат, Ів Сумерай, дорадник для справ людських прав і автор підручника „Людські права: боротьба за свободу, гідність і рівноправність", і Лорейн Вайдо, керівник англійського відділу у шкільному дистрикті Віндзор. В часі тих семинарів кожний з учасників дістане зразки із праць на цю тему, які зробили учні середніх шкіл.

Співспонзорами цієї програми є також гартфордський Відділ організації Американці в Обороні Прав Людини в Україні, рада стейту Коннектикат для соціяльних студій і департамент освіти того ж стейту.

Директор ККХЖ і організатор програми д-р Д. Нуссбавм заявив, що цією конференцією 10-го грудня відзначується 60-річчя організації ККХЖ і дається доказ, що кожна громада в ЗСА має право говорити про свої проблеми. Співпраця в конференції українського педагога д-р Керелейзи і І. Сумерай, жертви голокосту, вказує на можливість діялогу і порівняння історичних фактів знущань різних режимів.

У СВІТІ

АЛЕКСАНДЕР ЯКОВЛЄВ, серкетар Центрального Комітету КПСС, відповідальний за відділ пропаґанди, один із 13-ти членів Політбюра, виступив на пресовій конференції і назвав „чистою видумкою і фантазією" повідомлення представників західніх засобів масової інформації, що на пленумі ЦК 21-го жовтня ц.р., перший секретар компартії міста Москви і неголосуючий член Політбюра Боріс Єльцин обвинувачував генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова у створенні культу особи, тобто висуванні самого себе на перше місце через пропоновану перебудову і політику „ґласності". „Він — заявив Яковлєв, — висловив тільки свою власну думку про стиль керівництва, але підтримав текст промови М. Ґорбачова і його пляни в майбутньому". Як відомо, пленум обмірковував текст промови Ґорбачова, яку він виголосив 2-го листопада з приводу 70-річчя Жовтневої революції. Західні політичні спостерігачі й аналітики кажуть, що А. Яковлєв увійшов в конфлікт не тільки із західніми засобами масової інформації, але також з власним совєтським аґентством ТАСС, яке розіслало було інформацію про цю справу до совєтських газет.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР комуністичної партії ЗСА 77-річний Ґас Голл, який незмінно від 1959 року займає це високе становище в компартії, заявив кореспондентам в Москві, де він перебував на святкуванні річниці Жовтневої революції, що генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов є дуже популярний в З'єднаних Стейтах Америки ,в кожному разі більше, як будь-який з дотепер зголошених кандидастів на президента ЗСА у виборах в 1988 році. При тій нагоді Голл підкреслив жартома, що М. Ґорбачов міг би старатися про пост президента ЗСА і американська спільнота напевно його підтримала б. Решта промови, включно з пропозицією на пост президента для М. Ґорбачова, була примітивна, образлива для високого посту президента Америки, але їй ніхто не дивувався, бо виголошував її незбалянсований „старший пан", якого треба було за обидві руки виводити на трибуну.

ШВАЙЦАРІЯ ПЕРЕДАЛА спеціяльному прокураторові ЗСА банкові документи, які свідчать про перелив грошей з продажу зброї, амуніції і запасних частин ЗСА для Ірану на конто антикомуністичних повстанців контрас в Нікарґуа. Спочатку швайцарський державний банк катеґорично відмовлявся від видачі документації, бо це, порушувало б довгорічну практику засекречення швайцарської системи, але у зв'язку з виїмковою ситуацією уряд Швайцарії, а зокрема міністерство юстиції допомогли прокураторові Лоренцові С. Волшові отримати копії документів, які він, очевидно, використає у своєму слідстві Іран-контрас афері. Згідно з інформаціями адвокатів, обвинувачені в цій справі напевно будуть поставлені під суд за спроневірення мільйонів долярів державних грошей для неаторизованих цілей.

ПРЕДСТАВНИКИ КИТАЙСЬКОЇ Народної Республіки заявили заступникові державного секретаря ЗСА Майкелові, Г. Армакостові, що Китай припинить незабаром доставу зброї для Ірану, зокрема не продаватиме жадній з воюючих сторін модерну зброю і ракети, які Іран використовує проти обстрілювання іракських міст і цивільних, тобто торговельних кораблів у Перській затоці. М. Армакост дав до зрозуміння китайським керівникам, що Адміністрація президента Роналда Реґена буде змушена змінити своє відношення до КНР і зменшити торгівлю, якщо Пекін буде далі продавати зброю для Ірану. Поінформовані особи кажуть, що іранські фанатики правдоподібно знали вже про заходи ЗСА, бо вони поробили тепер старання у Москві, щоб отримувати зброю, амуніцію і запасні частини та військовий виряд із Совєтського Союзу в заміну за оливну ропу. Ходять навіть поголоски, що існує вже навіть договір між Теграном і Москвою про побудову оливних рур з Ірану до портів над Чорним морем, якими Іран переливатиме оливну ропу, як частину платні за зброю, яка включатиме совєтські „Катюші", танки, панцерні вози, гелікоптери, легкі протилетунські ракети тощо.

В АМЕРИЦІ

КРАЙОВЕ ОКЕАНСЬКЕ і атмосферичне управління заявило, що науковці ЗСА і Совєтського Союзу проведуть 30 спільних дослідів клімату в наступному році. Більшість дослідів будуть сконцентровані над причиною зменшення озону над Антарктикою.

ШВАЙЦАРСЬКИЙ УРЯД передав тисячі сторінок засекречених банкових документів спеціяльному прокураторові від Іран-контра афери, усуваючи тим останню перепону до давно передбаченого обвинувачення підполковника Олівера Норта та інших. Вчинок швайцарського міністерства справедливости вважається перемогою спеціяльного прокуратора Лоренса Волша. Згідно з слідчими, ці документи представляють старанно розроблений плян фінансування нікараґуанських повстанських груп із прибутків з продажу американської зброї Іранові.

В НАСЛІДОК ВИБОРІВ в загальному демократичні кандидати вийшли переможцями в країні. Одним із цікавіших місць була Філядельфія, де розгравалася драма вибору посадника. В неофіційних підрахунках голосів виглядає, що теперішній посадник, негр демократ Вілсон Ґуд отримав 51 відсотків голосів, а колишній мейор республіканець Френк Різзо — 49 відсотків голосів. Офіційне потвердження голосів буде щойно за кілька днів.

ФУНДАЦІЯ, ЯКУ очолює колишній президент ЗСА Джиммі Картер і гюстонський філантропіст Домінік деМеніл, повідомила, що цьогорічну 100,000 дол. нагороду в ділянці людських прав призначено чілійській римо-католицькій групі, яка допомагає політичним в'язням, жертвам тортур та їхнім родинам. Колишній президент заявив в Атланті, Джорджія, що ця група заснована 11 років тому, є одною із кількох правих груп, яка дає допомогу з нараженням життя тих своїх членів, що це виконують.

СЕНАТ, ГОЛОСУВАННЯМ 85 до 10, відновив закон, що дозволяє спеціяльним прокураторам, розслідувати обвинувачення у злочинах державних урядовців. Але Сенат відкинув спробу щоб цей закон відносився також до членів Конґресу, проголосувавши 49 голосів до 46.

ЗВІТ, В ЯКОМУ СЕКРЕТАРІ повітряної і морської фльот та армії перевірили працю Департаменту оборони, виявився досить гострим. **В ньому секретарі збройних сил сильно критикують урядників свого шефа Каспара Вайнберґера як також Конґрес. У звіті сказано:** „Це жах, коли дозволяється урядникам Департаменту оборони диктувати секретарям збройних сил, як вони мають виконувати свої завдання".

В НЮ ЙОРКУ ЗАПОЧАТКУВАЛИ СВЯТКУВАННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Ню Йорк (Р.С. Голіят). — Тут в неділю, 25-го жовтня ц.р. в церкві св. Юра Владика Василь Лостен відправив Архиєрейську Служ бу Божу ,в якій взяли участь отці Патрикій Пащак, ЧСВВ, генеральний вікарій, ігумен і парох церкви св. Юра, о. Юліян Катрій, ЧСВВ, протоігумен ЧСВВ, о. протоігумен Рафаїл Мельник, ЧСВВ, на Канаду, о. мґр Олександер Гавкалюк, настоятель отців Василіян у Ґлен Ков, о. Петро Огірко — парох церкви в Озон Парку. Дияконували: о. Лев Ґолдейд, ЧСВВ, і о. Пилип Сандрик, ЧСВВ. Перед іконостасом сидів на кріслі адв. Стефан Ярема, член лицарів Колюмба в уніформі, який кілька років тому отримав папське відзначення лицаря св. Григорія.

Владика В. Лостен уділяє благословенства українському народові.

Отець Пащак, привітавши Єпископа Лостена, підкреслив у своїй проповіді, що князь Володимир Великий цілим серцем прийняв Христову віру й ми сьогодні започатковуємо історичне Тисячоліття Хрищення України у нашому чудовому Божому храмі св. Юра, який є віддзеркаленням наших церков на рідних землях, головно св. Юра у Львові.

Другий проповідник, о. Ю. Катрій, звернув увагу на прив'язання українського народу до своєї віри й Церкви. На цьому місці треба згадати, що о. Катрій, колишній парох церкви св. Юра, відомий зі своїх красномовних проповідей. Він вітав український християнський нарід з нагоди Тисячоліття Христової Церкви. Він сказав, що сьогоднішній день, є блаженним днем для церкви св. Юра, бо ми сьогодні започатковуємо святкування Тисячоліття Хрищення Руси-України. Наш нарід, продовжував о. Катрій, вложив у свої церкви свою душу, архітектуру, мистецтво, любов до ікон і почитання їх. Як на рідних землях, так і на поселеннях у вільному світі, наші церкви стали гордістю нашого народу. Наші ікони мають також велику мистецьку вартість і тут, у церкві св. Юра ми насолоджуємося іконостасом і мистецьким розписом церкви, яку виконав мистець Михайло Дмитренко, якому допомагали мистець Володимир Бачинський і о. Тарас Прокопів, ЧСВВ. Портрети київських митрополитів пендзля о. Прокопова прикрашували стіну авдиторії школи св. Юра, у якій відбувся спільний обід.

Владика Лостен, у своїй англомовній проповіді, згадав про прив'язання українського народу до своєї віри й Церкви. Церкви будували наші князі, королі, гетьмани, монаші чини й вкінці наш нарід. Тоді, як в Україні московський комуністич-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Суддя Д. Ґінсбурґ — черговий ребус Сенату

Газета „Крищен Саєнс Монітор" помістила у числі з 2-го листопада ц.р., міркування свого співробітника Пітера Остенланда до теми номінації президентом Роналдом Реґеном судді федерального апеляційного суду в Дистрикті Колюмбія Даґлеса Ґінсбурґа на члена Верховного Суду. Він, як відомо, мав би заповнити місце судді Люїса Павелла, який зрезиґнував з цього посту у зв'язку з переходом на пенсію і після відкинення Сенатом кандидатури судді Роберта Борка, консервативні погляди якого не сподобались лібералам, в більшості демократам, які голосували проти його особи.

Після цієї, на думку Президента й багатьох політичних аналітиків, суто політичної афери, яка, — як пише газета „Вашінґтон Таймс", — мала започаткувати зворот Демократичної партії наліво і допомогти їй у передвиборчій кампанії в 1988 році, Р. Реґен підкинув лібералам в Сенаті нового кандидата, тим разом консерватиста жидівського походження і тепер не тільки членам Юридичної комісії, очолюваної сен. Джовом Байденом, демократом з Делевару, але для багатьох сенаторів з-поза комісії, Ґінсбурґ став трудним ребусом до розв'язання і вони стали тепер перед дилемою: трактувати його нарівні з консерватистом Р. Борком і пускати в рух цілу машину розшукування компромітуючих матеріялів, а це означає втратити жидівські голоси у президентських виборах, під час яких, як відомо, до виборів стає більшість сенаторів і конґресменів; або голосувати **за** кандидатурою Ґінсбурґа і наразитись на закид республіканців і консерватистів та прихильників судді Р. Борка на закид в тенденції підходу і голосування, що також некорисно відіб'ється на голосуванні виборців.

Виглядає, — кажуть політичні аналітики, — що сяк чи так „стратеги" демократичної тактики в Юридичній комісії, зокрема сенатори-ліберали: Едварда Кеннеді, Джов Байден, Говард Маценбавм, Аллен Кренстон та інші, завели Демократичну партію та ще й перед президентськими виборами, як каже українська пословиця, -під „дурного хату".

Уже сам заголовок статті у „Крищен Саєнс Монітор" пера П. Остерланда: „Сенатори чухаються в потилицю над номінацією Д. Ґінсбурґа", говорить сам за себе. Виглядає, що вони (сенатори) взагалі нічого не знають про суддю Д. Ґінсбурґа. Він не займав досі становища до жадних з контроверсійних справ, що їх вони приписували судді Р. Боркові, а саме: громадянських прав, абортів, привернення молитви до публічного шкільництва, зрівняння у правах жінок з чоловіками й інших конституційних справ, бо він, маючи сьогодні тільки 41 років, не мав ще змоги виявляти своїх справжніх поглядів на високому федеральному рівні.

Р. Борк натомість, з його 35-річним стажем академічного і професійного досягнення, імпонував усім своїм широким світоглядом і інтерпретацією американської Конституції, яка забезпечує усім рівні права і рівні обов'язки.

Інша група сенаторів, що її, як виглядає, очолює тепер сен. Г. Маценбавн, демократ з Огайо, настирливий критик політичних поглядів Р. Борка, каже, що ми, мовляв нічого не знаємо про суддю Д. Ґінсбурґа, але вже самий факт, що він є „висуванцем президента Реґена" створює опозицію до його особи і, — як каже сен. Е. Кеннеді, — підозріння, що Ґінсбурґ може бути копією Р. Борка „у поменшеному виді".

Якщо б З'єднані Стейти Америки не стояли перед президентськими виборами суддя Д. Ґінсбурґ ніколи не попав би до Верховного Суду з огляду на його відносно коротку і незначну юридичну практику і це підтвердила Асоціяція американських адвокатів. Але у зв'язку з виборами і його приналежністю до великого виборчого жидівського бльоку із сильними впливами у Вашінґтоні, він, мабуть, перший суддя в історії такого віку, який правдоподібно буде черговим членом цієї престижевої і важливої у системі державної структури ЗСА установи, що зветься Верховним Судом.

Ярослав Курдидик

ЗСА РОЗПОЧАЛИ ПЕРЕГОВОРИ З ІРАНОМ — ГАРМАТАМИ...

Хоч ЗСА намагалися уникнути безпосереднього лобового зудару з Іраном у Перській затоці, але, як виявляється, то сучасний диктаторський режим аятоллів вирішив піти по дорозі ескаляції і риску на одверту війну зі ЗСА. І ЗСА, у теперішній першій відплатній акції за довгочасні ракетні атаки на танкери Кувайту, що пливуть під американськими прапорами — продемонстрували вельми наглядно і промовисто, що Вашінґтон вирішив дотогочасну форму переговорів з Іраном — перевести на дискусію гарматами...

Одне тільки, що залишається незрозумілою загадкою у політичних і мілітарних колах Заходу, чому якраз тепер, у часі найбільше загрозливого напруження у Перській затоці, Іран поважується поставити проти себе усю могутність ЗСА, які зі своєю армадою, що складається майже з біля 50 та ще й із допомогою п'ятьох допоміжних союзників зі Західньої Европи, що нараховують теж коло 25 морських бойових і допоміжних морських одиниць, в цьому обширі, — Іран затіває провокативні виступи, які готові перемінитися у чергову третю світову війну.

Геополітичні знавці та аналітики наголошують, що найбільш розпачливим поштовхом до такого рішення була наявна неміч Ірану, щоби наставляти ЗСА проти СССР і навпаки — провалився, якраз напередодні домовлення про зустріч чільних представників обидвох цих суперпотуг, які таки вирішили — хоч наразі виявляються ще дальші розходження у формуванні цього евентуального договору — що Вашінґтон і Москва вирішили таки сісти за спільним столом і договоритися врешті-решт про справу остаточного роззброєння, яке зависло злощасною загрозою над земним ґльобусом...

Міжнародні політичні речники твердять, що під сучасну пору починає діяти ще й другий додатковий задум розгри — що, мовляв, може якраз одвертий конфлікт перехилить совєтів в бік Ірану і таким робом, принесе йому, більшу, а в тому, чи не вирішну допомогу у боротьбі проти ЗСА?

Як, однак, виявляється, то цього роду іранські розрахування завели і не виявляють ніяких конкретних позначувань, що відношення Совєтського Союзу до Ірану, починаючи від часу намагання проголосити ООН збройне ембарґо проти Ірану змінилося, хіба може настільки, що Москва просила про деяке відкладення реченця ембарґо, в якому СССР не зрікається майбутньої співдії згідно з вимогами ООН.

Але вміжчасі совєтський уряд не припинює доставу зброї Іракові, а зокрема достави совєтських і французьких бойових літаків і бомбовиків таки дуже дошкульно і надалі громлять і нищать іранські важливі стратегічні цілі. А тим часом воєнне напруження в Перській затоці не маліє, а помітно більшає. Число побитих і поранених з обидвох сторін таки наглядне. Розвідчі джерела арабських країн у цьому обширі виявляють, що Іран вживав і вживає далі ці самі типи бомб у морських заміновуваннях, ракети „Сілкворм", а ракети, якими Іран обстрілював вже декілька разів Баґдад і Барсу, заподіявши поважні жертви в людях, іранці вживають для того совєтські ракети типу СКУД-Б, які доставив фанатичним аятоллам, їхній найвірніший союзник і водночас „месник із Лівійського джігаду" — Кадаффі.

Крім того іранці обстрілюють із далекобійних гармат, що їх їм доставила Сирія — прикордонні міста Кганадін, Квалят Дезаг, Сірван, Мендолі і Басру. Іранське інформативне аґентство „ІРНА" заявляє, що теперішній обстріл міст із цивільним населенням, це у відплату за те, що Ірак уже продовж семи років, переводить бомбові атаки на іранську територію, навіть на глибині 400-500 миль.

Стратегічно тактичні знавці побоюються, що форма сучасної війни між Іраном і Іраком готова прибрати на потузі і перенестися у своїй дотеперішній нищівності на всі помітні людські скупчення у запіллі, а зокрема, коли взяти до уваги різнотипність і різнозасяжність сучасних ракет.

Саме якраз на днях, появилася заява групи проіранських екстремістів у Ливані, що вже вкоротці розпічнуться відплатні терористичні нищівні виступи проти ЗСА і всіх їхніх сучасних союзників в Европі, а далі що „жреці святої війни — джігад" приготовляються до самовбивчих місій.

Уже в найближчому часі — сказано у цих погрозливих мусулманських заявах, цілий світ побачить, „яку тонесеньку паперову поволочку уявляє собою змога оборони американського сатани проти посвяти мусулман".

Як виходить, то чванькуваті погрози з боку аятолл не припинюються, а сам Хомейні заявив, що, мовляв, — „Перська затока буде гробом для Реґена". — Зате відповідь з боку ЗСА, була спокійна і витримана в тоні, бо президент Реґен заявив: — „Ми не хочемо прозраджувати плянування нашої розгри. А такий плян існує. І хто цього не враховує, може за це дуже нищівно і безпощадно заплатити!"...

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

Малярська виставка А. Оленської-Петришин

Рідко трапляється таке зосередження у мистця на одному сюжеті як у Оленської-Петришин. Цим сюжетом для неї є рослинний світ. Що дивує є це, що вона вибрала тяжку дорогу її віддзеркалювати в своїх картинах. Бо для неї улюбленим способом є чорнобілі контрасти. В більшості випадків виглядає так, що вона обсервує природу із нутра хати, через вікно, і чорний фон надає картинам виразної таємничости. Так різнорідна є природа, як різнорідна вона в її об'явленнях. Деякі дерева могутні, сильні, деякі тендітні із гіллям, зазначеним тонкими пружками. Часом вона зосереджує свою увагу на корі, випрацьовуючи детально позначення та взори на ній. Ідучи вглиб картини, вона зменшує вигляд дерев, осягаючи в цей спосіб перспективу. Дерева раз прямі та спокійні, раз гнуті вітром. Багатство їх верхів та тендітність галузок нагадує деякі картини Гніздовського, але без його симетрії. Через це абстрактість її картин є менша ,як у нього.

Але не можна дошукуватись в її картинах відлуння конкретних дерев. Це твори її уяви, її фантазії, які, однак виявляють задуману настроєвість. І в цьому є дійсне досягнення мисткині. Бо тонкі, похилі віти — це образ туги, прямі, об'ємисті дерева на першому пляні — це символи сили. А буйність гілля чи рослинного світу — це афірмація радости життя.

У малому числі картин, де виступає барва, вона, звичайно, одностайна, без тінювання. Це знову вияв сильного переконання, що сюжет осягне свій ефект без розпорошення кольору на відтіні.

Багатство та сконцентрованість рослинности може нагадати картини Руссо. В одній картині, на першому пляні, висунена постать дівчини, а в глибині багата рослинність. Її вираз лиця висловлює зачудованість, що могло би вказувати на неспроможність людини зрозуміти силу природи, яка щороку відновляється в повноті своєї краси.

І це зачудування обличчя дівчини є може ключем до зрозуміння життєвої філософії Оленської-Петришин.

Виставка відбувалась в ґалерії ЕКО в Дітройті, від 9-го до 23-го жовтня.

Ще одна мальва...

О мамо рідна,
ти мене не жди,
мені в наш дім
ніколи не прийти.
З мойого серця
мальва проросла...

Володимир Івасюк

Невже ще одна мальва зацвіла
біля вікон вкраїнської хати?
Мальву зросить у скорботі сльоза,
як сина виглядатиме мати.
На крилах надій злинув на волю —
Мирослав — палко вірив, що найде її...
Лиш кошмарної неправди долю,
він стрінув на Вашінґтона землі.

На його руки — ті без провини,
в світі волі — поклали кайдани.
Це тому, що він син України,
його страждання світу не знане.

Кажуть — вдаряв головою об мур,
що не здававсь, доки з ніг не упав.
Він — у полоні насильства й тортур!
Корабель — тріюмфально відпливав...

А як припливе — мальва зацвіте
біля вікон Медведя хати.
Як вістку мамі ворог принесе,
мальву зросить сльозою мати.

Жовтень 1985

Ірина Дибко

ПІД ЧАС ДЕМОНСТРАЦІЇ лівих радикалів і так званих „зелених" на франкфуртському летовищі, загинуло у зударі з демонстрантами двох поліціянтів і тому в парляменті в Бонні розпочались дебати про обмеження діяльности комуністів і лівих й інших радикалів та збільшення повновластей для поліції і так званої національної ґвардії, які відповідають за лад і порядок під час заколотів. Два поліціянти були застрелені з пістолі з близької віддалі кількома замаскованими вбивниками, які, спільно з іншими, протестували проти поширення летовища. Під час дебат у парляменті виникла справа масок, якими закривають своє обличчя переважно вбивці й інші злочинці. Більшість парляментаристів домагалися заборони цієї, на їхню думку „дикої" практики демонстрантів і гострішого покарання заколотників.

Роман Ференцевич

ЖИВИЙ ГНІЗДОВСЬКИЙ

(У другі роковини смерти мистця)

I.

„...Смерть людини, коли не враховувати принагідних згадок — це кінець. Смерть мистця — це початок нової і вічно триваючої фази..." — нагадав цю давню істину мистець і мистецький критик Юрій Соловій, пишучи свої критичні зауваження з приводу створеного Яковом Гніздовським іконостасу для української католицької церкви св. Трійці в Кергонксоні, Н. Й. („Нові Дні", лютий, 1986)

І справді! Беручись до написання згадки про Гніздовського в другу річницю його передчасної смерти, автор її натрапляє на повінь розмаїтих відомостей і даних про мистця, що назбиралися за той час. З'ясувати їх усіх в короткій газетній статті — річ неможлива. Тому дозвольте подати лиш стислу статистику.

Виставки. Всього через місяць після смерти мистця — перша виставка його творів відбулась в Ню Йорку завдяки спільним заходам Українського Музею, Українського Літературно-Мистецького Клюбу і В-ва „Сучасність".

У 1986 році виставок було вісім: Єйльський університет, Ню Гейвен, Конн.; Об'єднані Американські Мистці, Ню Йорк; Університет стейту Вірджінія, Шарлотсвіл, Ва.; Одюбон артістс, Ню Йорк; Бруклінський ботанічний сад, Н. Й.; Союз Українок Америки, Вашінґтон, Д. К.; Ґалерея ЕКО, Дітройт, Миш.

1987: Український мистецький Центр, Лос-Анджелес, Кал.; пересувна виставка, організована Музеєм образотворчого мистецтва стейту Вірджінія в Ричмонді, Ва., яка протягом дворічного періоду відвідає головні населені пункти цього стейту; Історичний музей порту Філядельфія, Па.; Мистецька ґалерея Арморі в Сиракюзах, Н. Й.; Ґалерея Джейн Гаслем у Вашінґтоні, Д. К.

Публікації: „Jacques Hnizdovsky: Ex Libris". Збірка створених мистцем книжкових знаків (англомовний текст). 1986.68с. Американський інститут графічного мистецтва вибрав цю публікацію як з усіх аспектів того мистецтва одну із найкращих у З'єднаних Стейтах Америки за 1986 рік.

„Two Poems to Two Prints" „Дві поезії до двох гравюр" Джеймса Л. Вайла. Приватне видання двох поезій приятеля Гніздовського, видавця і поета Дж. Вайла, присвячених пам'яті мистця. Склад ручний, друк високий. Включає відбитки двох дереворізів Гніздовського: „Автопортрет" (1981) і „Ендіміон" (1964); „Jacques Hnizdovsky: Woodcuts and Etchings". Альбом- каталог усіх створених мистцем дереворізів і офортів. Автор-упорядник: Ейб М. Тагір. Дж. Видавництво Пелікан і ко. в Ґретні, Люїзіяні. З'явиться на книгарських полицях цього місяця (листопад, 1987).

Ще за життя Гніздовського немало прихильників його творчости почали комлектувати власні збірки його праць, включно з д-ром Лі Ґловером Еверетт, Па. Тепер, щоб увічнити пам'ять покійного мистця, д-р Ґловер подарував свою збірку з п'ятдесяти двох обрамованих дереворізів і одного рисунка бібліотеці Мовнт Олів коледжі в містечку Мовнт Олів, Північна Каролайна, де вони експонуватимуться постійно. Вартість збірки без обрамлення на цю пору — 20,540 дол.

Та це не єдиний дар приватної збірки картин Гніздовського. У 1981 році подружжя д-р Ігор і Ґеня Галярники із стейту Вісконсін подарували Фондові катедр українознавства при Гарвардському університеті сто обрамованих дереворізів мистця.

Згідно із заповітом Гніздовського, його дружина і донька подарували по одній дошці-дереворізові і відбиткові з неї наступним інституціям чи установам: Український Музей у Ню Йорку; Український Інститут Америки, Ню Йорк; Український Інститут Модерного Мистецтва в Чикаґо; Українсько-канадська Мистецька Фундація в Торонто; Бостонський Музей красного мистецтва, Бостон, Масс. Єйльський університет, Ню Гейвен, Конн., Вірджінія, університет, Шарлотесвілл, Ва.

Крім того, з власної ініціятиви, вони подарували Українському Музеєві в Ню-Йорку всі виконані Гніздовським офорти (20); комплект створених ним книжкових знаків разом із примірником надрукованої збірки його екслібрисів; відбиток найбільшого дереворізу („Поле", 1962); усі плякати для його виставок (25); 13 різних плякатів з репродукціями ґравюр Гніздовського, друкованих щорічно адміністрацією Бруклінського ботанічного саду та окремі твори із приватної збірки Гніздовського таких мистців як: Г. Крук, М. Черешньовський, М. Дольницька, Е. Козак, Л. Гуцалюк, Я. Сурмач, З. Лісовська, Ю. Колесар, А. Лисак, Никифор, Ю. Логвин, Б. Сорока. В додаток — 339 книжок з мистецтвознавства і літератури українською і англійською мовами.

Стільки сухої, хоч і неповної, статистики про живучість Якова Гніздовського як мистця і видатної української людини через два роки після його смерти...

Саме української видатної людини!

Закінчення буде.

Іроїда Лебідь-Винницька

З ПОДОРОЖНЬОГО ЗАПИСНИКА

IV.

Сьогодні їду оглянути один із готелів Дружба. Це відносно великий комплекс будинків. Зізовні й зісередини багато краще втриманий, як університетські приміщення. Крім мешкань тут є крамниці звані крамниці Дружби.

Вимінюючи в банку канадські доляри,я отримала не китайські юані, а купони „FES", на яких написано, що вони є рівновартісні з китайськими юанями т. зв. „RMB".

У крамницях Дружби, які є відповідниками Каштанів в Совєтському Союзі, можна дістати продукти, яких немає у звичайних крамницях Китаю, але платити в тих крамницях треба купонами „FES" вартости чужої валюти. Крім різнорідних мистецьких китайських виробів-сувенірів, є тут біжутерія, шовки, інкрустовані меблі, електричні апарати, імпортовані харчі, кава, шоколяда, горілка, парфума та інші люксуси. Спрагнена овочевого соку і кави купую ці ласощі за неймовірно високу ціну і виходжу.

Сьогоднішній день кінчаємо в „Пекінській опері". На програмі три п'єси. Перша п'єса побутова: до доньки вдови приходять свататися женихи. Тема і виконання примітивно банальні. В другій п'єсі володар-мироносець замирює вождів двох ворожих військ. На жаль, все так огорнене символікою, що тяжко зрозуміти стратегію дії. З третьої п'єси ми зрезиґнували, не досидівши.

Наша провідниця панна Ган дуже турбується чи ми зрозуміємо Пекінську оперу. Вона сама, як і взагалі китайська молодь, до опери не ходить і не може нам її пояснити. За імператорських часів опера була загальною розвагою для народних мас, відігравали її на відкритих ринках міста. Під час революції вона стала засобом пропаґанди. На сцені прославлялося творців революції, визволення народних мас. Сьогодні опера стала атракцією для туристів та розвагою для старших віком китайців.

Театральна обстановка така ж як і в театрі вчора: бруд, обшарпані стіни, примітивні дерев'яні крісла, а публіка відповідна до обстановки.

Пекінська, або як тепер її називають Бейжінська опера, це питоменна китайська форма музичного мистецтва, вона не має жодного відношення до знаної нам европейської опери. Це мішанина співу, танцю, речитативу, акробатики і пантоміми. Лиця акторів криються за символічно розмальованими масками: біла маска — це підступність, жовта — хоробрість і т. п. До деякої міри Пекінська опера нагадує старий грецький театр. Акомпаньямент на старих китайських інструментах; ерги і гиквін — це двострунні скрипки, юеквін — це чотириструнна ґітара, трубки, цимбали, бубни та дзвіночки. Декорації мінімальні: стіл, крісло-трон, бічні малі крісла. Бутафорія символічна, наприклад, батіг прикрашений шовковими кутасами в руці актора — це вершник на коні. Спів — це високий тонкий писк, який ріже нам вуха. Приємно спочиває око на золотом і сріблом тканих багатих строях. Чим голосніше актор пищить, чим переразливіші видає зі себе звуки, тим сильніше публіка йому б'є браво. Після двох годин, не дочекавшися кінця, виходимо насичені китайською оперою.

Згодом довідуємося, що до культурної розривки столиці належать симфонічні концерти в новій концертовій залі Бейжінґу. На жаль, не вистачає вже в нас часу, і не наставлені ми в Китаї слухати концертів Баха чи Бетговена.

П'ятниця 5-го вересня

Першого дня після нашого приїзду до Китаю я просила нашого господаря, проф. Джоу уможливити мені зустріч з проф. Ґе Баєцюань, перекладачем творів Тараса Шевченка на китайську мову. Адресу проф. Ґе я мала від проф. П. Потічного з Канади, який недавно будучи в Китаї, його відвідував. Професор Ґе знаний нашим господарям як визначний академік-науковець, перекладач творів світової літератури на китайську мову, автор багатьох видань. Однак нав'язати з ним зв'язок не було легко. Виказалося, що получитися телефоном в Китаї, це складний процес. Лінії телефонічні увесь час є переладовані, часом треба втратити декілька годин, а то й цілий день, щоб получитися. Це сталося і в моєму випадку. Вкінці довелося студентові проф. Джоу їхати ровером до Китайської академії суспільних наук, щоб віднайти проф. Ґе Баоцюань.

Сьогодні вранці їду з моєю провідницею Ган до приватного мешкання проф. Ґе. Обгороджена муром за брамою чотироповерхова кам'яниця. Вінди немає, спинаємося по сходах на четвертий поверх. При дверях зустрічає нас привітом: – Добридень заходьте – високий чоловік, віком 70 років. Дуже скромне, майже вбоге, помешкання китайського науковця, полиці з книжками, на столі чай, коржики і насіння соняшника.

Професор Ґе Баоцюань вже на емеритурі й тепер продовжує свою наукову працю вдома. Якраз декілька днів тому здав до друку антологію української поезії, вибрані твори Т. Шевченка, Л. Українки й І. Франка, по китайськи. Антологія має появитися в 1987 році.

Загально в Китаї зацікавлення українською літературою мале, більше знана тут російська література. Одначе, під сучасну пору є декілька студентів, які вивчають українську мову й літературу, один з них старається приїхати в Торонтонський університет поглибити та удосконалити своє знання. Сам проф. Ґе радо приїхав би на наукову конференцію з ділянки української літератури до Канади чи ЗСА. Говоримо про найновіше видання Енциклопедії Українознавства англійською мовою, про навчання української мови та літератури в Канаді.

Від 20-их років дотепер появилися українські прозові твори в перекладі на китайську мову таких письменників як: І. Франко, В. Стефаник, П. Мирний, М. Черемшина, О. Гончар, всі вони дуже популярні.

Продовження буде.

ДОКТОР
ЮЛІЯН ҐНОЙ
ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ПЕРЕНЕСЕННЯ
ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ СЕРЦЕВИХ НЕДУГ та ВНУТРІШНІХ ХВОРІБ
до
44 St. Mark's Place New York, N.Y. 10003
(Між 1-ою і 2-ою Авенями)
Телефон: (212) 353-1066
ПРИЙНЯТТЯ ЗА ПОПЕРЕДНІМ ЗГОЛОШЕННЯМ.

ДОКТОР
АРЕТА Д. ПІДГОРОДЕЦЬКА
ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ВІДКРИТТЯ
ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ ФІЗИЧНОЇ та РЕГАБІЛІТАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ
при
44 St. Mark's Place New York, N.Y. 10003
(Між 1-ою і 2-ою Авенями)
Телефон: (212) 529-5966
ПРИЙНЯТТЯ ЗА ПОПЕРЕДНІМ ДОМОВЛЕННЯМ

ДОКТОР
РОМАН АЛИСЬКЕВИЧ
ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ВІДКРИТТЯ ДРУГОЇ
ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ УРОЛОГІЇ
44 St. Mark's Place New York, N.Y. 10003
(Між 1-ою і 2-ою Авенями)
Телефон: (212) 529-6899
ПРИЙНЯТТЯ ЗА ПОПЕРЕДНІМ ДОМОВЛЕННЯМ

ДОКТОР
А. ГРИГОРОВИЧ
ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ПЕРЕНЕСЕННЯ
ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ ФІЗИЧНОЇ та РЕГАБІЛІТАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ, ЯК ТАКОЖ ПРАКТИКИ ЗАГАЛЬНИХ ХВОРІБ
до
44 St. Mark's Place New York, N.Y. 10003
(Між 1-ою і 2-ою Авенями)
Телефон: (212) 529-5966
ПРИЙНЯТТЯ ЗА ПОПЕРЕДНІМ ДОМОВЛЕННЯМ

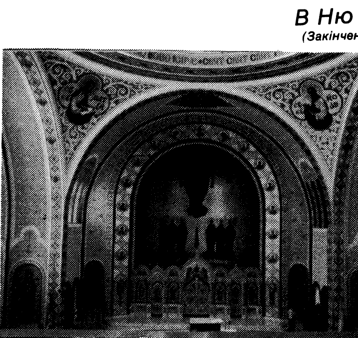
Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів.
Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хворіб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням
Адреса у Мангеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020
Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (718) 459-0111

ДВА ВИСТУПИ
ВАЛЕНТИНА МОРОЗА
на тему:
СПРАВА, БЕЗ ЯКОЇ НЕ ВТРИМАЄМОСЯ
(Проєкт Століття)
1. Неділя, 15-го листопада 1987 р.
в залі ОДУМ
2116 West Chicago Ave., Chicago, Ill.
о год. 1-ій по пол.
2. Субота, 21-го листопада 1987 р.
в залі Школи Непорочного Зачаття
29500 Westbrook, Warren, Michigan
о год. 7:30 веч.

МАЄМО ЩЕ НА СКЛАДІ:
Олекса Гай-Головко: СОН
Вінніпеґ, 1984, Друком Християнської Преси, стор. 40. Поема про національний гніт і утиски українського народу з боку московського царизму і комунізму за взором Шевченкової поеми „Сон" .... $ 3.00
Олекса Гай-Головко: ПОЕТИЧНІ ТВОРИ В 6-ох ТОМАХ. Том перший.
В-во „Нові Дні", Торонто, 1970, стор. 137. Вибрані поезії за роки 1933-1947 з різнородною тематикою 8.00
Олександер Смотрич: УЖИНОК
В-во „Сучасність", Ню Йорк, 1985, стор. 116. Мініятюрні поезії з різнородною тематикою 7.00
HIS BEATITUDE PATRIARCH JOSYF
Confessor of the Faith
Edited by Stephen Oleskiw
Ukrainian Publishers, London, New York, Toronto, 1984, pages 63. On the death of Ukrainian Cardinal Josyf Slipyj. Short biography, his Testament, Condolences, Obituaries from the Western Press 5.00
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 6% продажного податку.

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

Мистецький розпис церкви св. Юра.

ний режим переслідує нашу віру, нові еміґранти почали будувати церкви на поселеннях у вільному світі, які будовані на взір церков в Україні. Він згадав про собор св. Софії в Києві і собор св. Юра у Львові. Нові еміґранти, що були переслідувані московським комунізмом, збагатили мистецькі ряди на терені З'єднаних Стейтів Америки, доказом чого, є ця по-мистецьки розмальована церква св. Юра з чудовими іконами. Єпископ Лостен дякував архітектові Аполінарієві Осадці мистцям Дмитренкові, Бачинському і о. Прокопові, та всім жертводавцям, які причинилися до завершення великого діла, до збудування цього чудового храму. Він закликав молитися за підпільну Українську Католицьку Церкву в Україні, за мучеників нашої Церкви — митрополита Слуги Божого Андрея і Блаженнішого отця Йосифа, за князів, єпископів і вірних нашого Тисячоліття Христової Церкви.

В асисті отців Владика Лостен довершив посвячення іконостасу і мистецького розпису церкви св. Юра.

Спільний обід

Після Архиєрейської Служби Божої біля 500 осіб прибуло до авдиторії школи св. Юра щоб разом відсвяткувати Тисячоліття Христової Церкви в Україні. Бенкетом проводив о. П. Пащак, який представляв доповідачів і гостей за двома почесними столами. Усі більші жертводавці на будову церкви св. Юра були вшановані й згадані о. Пащаком.

Першим промовцем на бенкеті був протоігумен о. Рафаїл Мельник, ЧСВВ, гість з Канади, який у своїй короткій і ядерній мові висловив подив Отців Василіян у Канаді, які уважають, що церква св. Юра має найкращий іконостас і мистецький розпис. Вітражі й іконостас посвятив сьогодні Владика Лостен, започатковуючи цим наше Тисячоліття Хрищення України. Нехай ваші діти будуть горді з цього Божого храму й щасти вам Боже у другому Тисячолітті!

Посадник Е. Кач

Прихід мейора Едварда Кача біля год. 2:45 по полудні, присутні привітали ентузіястично. В імені парафії вітав майора о. Пащак, який має з ним близький зв'язок. Після короткої гутірки з Єпископом Лостеном і священиками, о. Пащак пригадав посадникові, що вже найвищий час, щоб у його уряді був бодай один українець. Він відповів: „Ви маєте мене".

У своєму слові мейор Кач ґратулював українцям, що вони відновили долину міста і збагатили етнічний Ню Йорк. Він згадав і про свою недавню хворобу. Він вірить у чуда, бо він щасливо вийшов зі своєї хвороби. Він бажав українській громаді Ню Йорку успіхів у її праці та долучився до нашого святкування Тисячоліття Хрищення України. О. Пащак затримав його на кілька хвилин і усі присутні попрощали мейора українським „Многая літа".

Отець Пащак у своєму слові згадав про наш монумент, церкву св. Юра в якій ікони дібрані — запозичені з наших церков з України — Києва, Харкова і Львова. Наші найкращі мистці — Дмитренко і Петро Холодний, вклали свій мистецький талант в розписі церкви. Мармури спроваджені з фірми в Італії.

Мистець М. Дмитренко, якого до слова попросив о. Пащак, дякував мистцям Бачинському і о. Прокопові, за їх допомогу у завершенні розпису церкви. Він згадав, „щоб віддати найкращі ікони, мозаїки і вітражі, ми використали найкращі наші мистецькі сили-таланти, щоб якнайкраще приготовитись до святкування Тисячоліття Хрищення України". Тут, на вільній землі Вашінґтона, ми можемо святкувати наше Тисячоліття, як ми хочемо, бо на нашій поневоленій Україні, наказують нашим братам святкувати хрищення Росії. Він дякував архітектові Осадці за його поміч.

Відтак о. Пащак прочитав листу жертводавців, які сиділи за почесним столом. Присутні привітали їх рясними оплесками. Отець Пащак згадав, що їх жертвенність не має кінця. Багато з них дали свої датки й на фонд Тисячоліття Хрищення України. Він вирахував усіх представників організацій, які брали участь у цих святкуваннях. Він дякував монахиням і отцям, які працюють для школи й парафії св. Юра. Він дякував парафіянам і членам святочного комітету за їх поміч. А відтак попросив до слова голову Об'єднання Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку — Ігоря Длябогу.

У своїй промові І. Длябога згадав про свої перші кроки у школі св. Юра. Нав'язуючи до д-ра Мартіна Кінґа „Я маю візію" бесідник пригадав присутнім про свідчення Йосифа Терелі у Вашінґтоні, де цей наш правозахисник Української Католицької Церкви говорив про візію, яка з'явилася у Грушеві. „У візії було сказано, що українська нація призначена на терпіння, твердив Тереля. Але через терпіння Україна наверне Росію і здобуде самостійність України".

...

У мистецькій частині виступила солістка Лариса Маґун-Гурин, яка виконала три пісні: „Аве Марія" і дві українські народні; при фортепіяні Роксоляна Мітрінґа.

Несподіванкою для адв. Р. Гуглевича й довголітнього дириґента церковного хору св. Юра проф. Івана Хомина, який є вчителем музики у школі св. Юра і який саме тепер обходить свій ювілей — 25-ліття дякування у церкві св. Юра, було вручення їм медалі за заслуги для Церкви т.зв. „Pro Ecclesia at Pro Pontifice". Першому вручено це папське відзначення адв. Р. Гуглевичеві голові Будівельного комітету церкви св. Юра і голові Метрополітального Комітету Тисячоліття Хрищення Руси-України. Приймаючи з рук протоігумена о. Ю. Катрія це папське відзначення він пригадав присутнім про жертвенну працю о. д-ра Володимира Ґавліча, ЧСВВ, який був ініціятором будови церкви св. Юра. Українська громада, яка любила, о. Ґавліча, допомогла йому збудувати репрезентативну церкву св. Юра — за готівку. Бесідник згадав, що наша парафія з посвяченням іконостасу започаткувала святкування Тисячоліття. Він дякував Єпископові Лостенові за його активну участь у підготові святкувань Тисячоліття та о. Пащакові, який вміло провадить справами нашої парафії. Бесідник згадав про плян намічених святкувань у 1988 році, включно з маніфестацією і мистецькими імпрезами.

Проф. Іван Хомин, приймаючи папське відзначення, привітав Єпископа Лостена й отців, згадуючи у своєму слові про свій пройдений шлях, як дириґент хору. З нагоди Тисячоліття Хрищення України він скомпонував „Гимн Тисячоліття Хрищення України", який під його дириґентурою відспівав під час бенкету церковний хор. Він дякував усім хористам за їх співпрацю.

Голова хору Микола Кузик згадав про великий вклад праці проф. Хомина не тільки для хору, але його 25-річна праця як дяка у церкві св. Юра є виявом його посвяти до своєї Церкви. Грімким „Многая літа" присутні нагородили свого церковного дириґента і вчителя школи св. Юра.

Несподіванкою для всіх було, коли о. Лаврентій Лавринюк, ЧСВВ, заступник о. Пащака, пригадав присутнім, що цього року, о. Пащак обходить 40-ліття свого священства. Отець Пащак відмовився від ювілейного святкування, а присутні відспівали отцеві многолітствіє.

Спільною молитвою, закінчено цей історичний день у парафії св. Юра в Ню Йорку.

У Бюлетені Комітету будови української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, ч. 10, який видано з нагоди цих святкувань, з датою 25-го жовтня 1987 року, читач знайде вичерпну інформацію про „Святкування Храму — Початок Святкувань", список членів комітету будови церква св. Юра, список почесних і звичайних членів святочного комітету й список жертводавців на будову церкви св. Юра.

UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
8100 Roosevelt Boulevard, Philadelphia, Pa. 19152
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ у Філядельфії, Па.
повідомляє, що
Річні Загальні Збори
відбудуться
в понеділок, 23-го листопада 1987 року
в домі Українського Культурного Центру
при 700 Cedar Rd., Abington-Philadephia, Pa. 19111
Початок о год. 7-ій веч.
Головним промовцем-гостем буде
проф. Любомир Демянчук,
який виголосить доповідь на тему „Міжнародні фінанси та господарка у ЗСА".
Дирекція Української Щадниці просить ВШановних членів про участь і принесення ощадностевих книжечок.
За Екзекутиву Дирекційної Ради
ІВАН СКІРА, *Секретар*

Увага! ҐРАДУАНТИ РАТҐЕРСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ Увага!
Український Студентський Клюб при Ратґерському Університеті
закликає усіх колишніх студентів цього Університету
повідомити теперішню Управу Клюбу відносно їхніх адрес і телефонів.
ПРИЧИНА: плянується велику забаву з танцями, щоби зібрати фонди на поширення вже існуючих українознавчих курсів у Ратґерському Університеті у Ню Бранзвику, Н. Дж.
Прізвища, точні адреси і телефони посилати до:
Alexandra Tershakovec
RPO 6461, CN 5063, New Brunswick, N.J. 08903

Центральний Комітет „Рогатинщина"
повідомляє, що
в дні 21-го листопада (субота) ц. р.
відбудуться
ШИРШІ СХОДИНИ
в домівці Українського Спортового Клюбу
122 Друга Авеню в НЮ ЙОРКУ
Початок година 10:30 рано
На порядку нарад: інформації Комітету і Редакційної Колеґії про працю над Збірником Рогатинської Землі та біжучі справи.
Запрошуємо Всіх ВШ. Земляків Рогатинщини з Ню Йорку та околиці взяти чисельну участь.
КОМІТЕТ

У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМ, ЩО уряд Китайської Народної Республіки зняв заборону в'їзду на материк для тайванців, у перших двох днях листопада вже відвідали Китай кількадесять туристів з Тайвану, яких пускають до КНР через контрольний пункт у Гонконґу. В основному кажуть спостерігачі і кореспонденти, це люди середнього віку і молодь, менше інтеліґенції, а більше робітники і селяне. Прохання внесли також і цілком старші люди, які пам'ятають ще „старі часи" і мають на материку членів родини. В 1949 році, після захоплення влади в Китаю комуністами на Тайван втекло понад два мільйони китайців.

БРИТАНСЬКИЙ СУД покарав грошовою гривною видавництво ліберальної газети „Ґардіян" за те, що вона помістила безпідставну і недоказану інформацію, що, мовляв, корейський пасажирський літак „Боінг-747", який був зістрілений совєтськими військовими джетами над Сахаліном, виконував „шпигунське завдання", поставивши таким чином під загрозу пасажирів і обслугу літака. Південнокорейська летунська компанія подала справу до суду і суд присудив, щоб видавництво „Ґардіян" заплатило „більшу" суму грошей, як відшкодування для компанії. Висоти суми не називається. Як відомо, у випадку зістрілення загинули усі 269 пасажирів і обслуга літака.

У ТРЕНТОНІ, СТОЛИЦІ стейту Ню Джері, голова Комісії для справ куреня і здоров'я д-р Ліо Райхман заявив, що вживання тютюну серед шкільної молоді досягає застрашуючих розмірів. В опиті, що його перевів Стейтовий департамент здоров'я, виявлено, що курення серед дорослих зменшилось на 30 відсотків, а серед шкільної молоді зростає з року на рік, тому звіт рекомендує збільшити податок на цигарети на п'ять центів від пачки та піднести вік леґального права купна тютюну до 18 років.

Д-р Ю. Трухлий пожертвував 200,000 дол. на будову храму Божого

Наступного року ми будемо святкувати Тисячоліття Хрищення Руси-України. Ця історична подія викликає у нас бажання гідно відзначити її, а разом з тим підвести підсумки наших надбань і збереження нашої духової та культурної спадщини, яка на протязі десяти століть оберігалась ціною пролитої крови й великих жертв нашого народу. Нашим обов'язком є зберегти й примножити спадщину наших батьків, дідів і прадідів. Щоб виконати це, ми мусимо підтримувати наші українські церкви, установи та організації, зберігати наші обряди, звичаї, традиції та плекати глибоку національну свідомість, охороняти батьківську мову, вивчати історію нашого народу і рідної Церкви.

В теперішній час на рідних землях чужий безбожний уряд руйнує все, що є українське. Зникли гетьмани, помордовано наше духовенство, інтеліґенцію, свідоме селянство й знищено українські церкви. Єдина можливість, щоб зберегти та продовжити надбання нашого народу, є у вільному світі. Для цього нам потрібно мати, якнайбільше наших меценатів — „гетьманів".

Одним із тих, якими ми, можемо гордитися, є доктор Юрій Трухлий. Він пожертвував на будову нової церкви української православної парафії св. Андрія Первозванного в Блумінґдейлі, Іллинойс, 200,000 долярів.

У 1971 році на передмісті Чикаґо, в Давнерс Ґров, створилася українська православна парафія св. Андрія, яка пізніше перенеслася до Едісону. На початку 1983 року громада св. Андрія вирішила побудувати величавий храм у пам'ять Тисячоліття прийняття нашим народом християнства. Рівно ж ухвалили побудувати простору репрезентативну авдиторію для імпрез.

Приємно та радісно писати про те, що в нашій українській громаді в ЗСА є ще люди з чутливим серцем, доброзичливі та жертвенні. Доктор Юрій Трухливий та його брат доктор Василь Трухлий є синами відомої української патріотичної родини — вже покійних професора Івана та Катерини Трухлих. Батьки були активними учасниками визвольних змагань, після поразки опинилися на еміґрації. Сини Юрій та Василь народилися на чужині. Подивляє те, як батьки в еміґраційних умовах могли так виховати своїх дітей, що вони зберегли мову, традицію і любов до свого народу, батьківщини та рідної церкви. Прикро, що вони не є між нами й не можуть розділити разом зі своїми синами й рівнож з нами цю величну подію.

Здається, коли не помиляюся, що подібного добродія серед нашої спільноти ми не маємо, щоб на побудову церкви чи на якусь іншу добру ціль пожертвував таку суму.

Доктор Юрій Трухлий постійно мешкає у Ню Йорку, з обслуг парафії не користає: лише два рази на рік, у Великодні та Різдвяні свята, приїжджає до свого брата Василя, щоб спільно, за нашою традицією відсвяткувати ці радісні дні. Він не належить до княжого роду чи до багатих батьків, як це було в минулі часи, коли діти були спадкоємцями своїх попередників.

Свої юнацькі роки провів на чужині й своєю наполегливою працею у навчанні добився високого академічного ступеня та професійного фаху. Нелегко було йому на вільній землі Вашінґтона досягати матеріяльних успіхів. І за це ми його глибоко шануємо та вдячні за його щире українське серце.

Брат д-ра Юрія Трухлого, д-р Василь Трухлий зі своєю дружиною Лідою також пожертвували понад 60,000 долярів на будову нової церкви, і увесь свій вільний час присвячують парафії.

Після смерти свого батька проф. Івана Трухлого, який організував та керував хором парафії св. Андрія, керування хором перебрав д-р Василь Трухлий, він є і головою будівельного комітету. Оцінивши цю шляхетну поставу й відданість парафії д-ра Ю. Трухлого та д-ра В. Трухлого, громада св. Андрія на своїх загальних зборах одноголосно ухвалила: концертову авдиторію присвятити світлій пам'яті професора Івана Трухлого.

Посвята новозбудованого храму відбудеться у суботу, 7-го та в неділю, 8-го листопада ц.р., яку очолить Митрополит Мстислав з участю Архиєпископа Константина, Єпископа Антонія та численного духовенства і мирян. Ця велична подія буде безпосередньо передана „Голосом Америки" на Україну.

Громада св. Андрія мусить бути горда та щаслива, що в особах д-ра Ю. Трухлого та д-ра В. Трухлого має таких відданих добродіїв.

Валентин Кохно

Ювілейне видання „Русалки Дністрової"

Інститут — Заповідник Маркіяна Шашкевича у Вінніпеґу, щоб гідно відзначити 150-річчя „Русалки Дністрової", що стала початком української літератури народною мовою на західньоукраїнських землях, рішив перевидати цю „Веснівку" „Руської Трійці", яка спрямувала народові зір в далечінь та повела його через кордони вузької батьківщини під австрійською займанщиною в українське соборне поле.

Видання це має вступ шістьма мовами: українською, англійською, французькою, еспанською, португальською. Це мови, якими користується українська діяспора. Видання збагачено також ліноритом „Руська Трійця" М. Крилача (друкованим вперше в діяспорі) та портретом Маркіяна Шашкевича з його власноручним підписом. 240 сторінок книги на гарному папері та в твердій оправі повинно знайтися в кожній українській хаті з нагоди 150-річчя ювілею. Видання це може послужити нашим іншомовним приятелям гарним різдвяним дарунком. Книга появиться при кінці листопада ц.р. Замовлення можна надсилати вже на нижче подану адресу. Ціна книги разом з пересилкою 20 дол. або вартість в іншій валюті. Замовляти: Markian Shashkevych Centre, 456 Main St., Winnipeg, Man. Canada R3B 1B6.

Маємо на складі книжку
МАРТИРОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ
(у чотирьох томах)
ТОМ II.
УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
Документи, матеріяли, християнський самвидав України.
Упорядкували і зредагували Осип Зінкевич і о. Тарас Лончина; Українське Видавництво „Смолоскип" ім. Василя Симоненка, Торонто, Балтимор, 1985, сторін 839. Ціна з пересилкою $31.00.
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 6% продажного податку.
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Громадянин геройської праці

Що спонукало економіста, інженера-конструктора, колишнього структурного пляновика Порту Оторіті в Ню Йорку в 1958 році і громадсько-кооперативного діяча д-ра Костя Церкевича відкласти на бік усі свої попередні професійні заняття та посвятитися повністю довгорічним працям над упорядкуванням українського правопису в Науково-Дослідному Товаристві Української Термінології, яке він у початках сімдесятих років оснував і очолював до кінця життя, про те можна почути з його власного вияснення: „Безперервна русифікація, що її послідовно веде Москва в Україні вже півстоліття, робить працю над розвитком нашої національної термінології в науці, техніці й інших знаннях майже неможливо в краю під совєтською владою. Але те, що не можна зробити в себе вдома, може виконувати закордоном українська еміграція. Для здійснення тієї праці й засновано на еміграції в 1971-72 роках Науково-Дослідне Т-во Української Термінології (НДТУТ) з осідком у Ню Йорку".

Відсутність авторитетного „метра" в загальному вжитку українського правопису на еміграції, що зобов'язував би рівною мірою всіх наших працівників пера й активу громадськости, особливо турбувала д-ра Церкевича. Свою турботу він ось як висловлював: „Якщо сорок років після закінчення Другої світової війни ми піднесли проблему правописання з забуття, то тільки через те, що справу рідної мови вважаємо за одну з найважливіших для українського буття та всебічного органічного розвитку. Ми не сміємо її відкладати в безконечне, сподіваючись, що хтось інший замість нас її полагодить".

Від задуму прийшло зразу до дії. Із притаманною йому енергією приступив Кость Церкевич разом зі своїми однодумцями і співробітниками до жертовної праці в НДТУТ і здійснював її в періодичному видаванні посібників правопису, різних термінологічних та правописних словників української мови, щоб таким чином наша молодь мала нагоду бездоганно опанувати рідну мову, а не вважала її меншевартісною, „не переставала говорити по-українському й не відцуралась своєї матірної мови, що могло б довести й до втрати своєї національности". Починаючи з 1970-их років, появлялись з ініціятиви Костя Церкевича ціла низка більших публікацій в НДТУТ, присвячених питанням нашого мовознавства. Серед них слід згадати хоча б такі видання: „Короткий словник синонімів української мови", 1974, „Правописний словник української мови", 1979, „Як говоримо (і як треба говорити)", 1980 (перевидана праця Б. Антоненка-Давидовича), „Довідник з української мови", 1982, „Український правопис", 2-ге видання, 1986.

Не доводиться й говорити про те, що найбільшу частину тягару адміністративної, видавничої й редакційної праці в Дослідному Товаристві ніс на собі й відповідав за неї упродовж довгих років саме його голова, Кость Церкевич, що своїм зразковим прикладом послідовного борця за чистоту рідної мови був надхненником для все більшого гурта своїх співробітників і свідомих важливости його діяльности громадян. В останніх роках його трудолюбного життя здоров'я Церкевича щораз більше занепадало під напором невгомонних обов'язків, проте він і в ліжку недужого далі наполегливо працював, не перериваючи свого добровільно взятого на себе покликання — служити всіми засобами справі промощування рідної мови серед найстарших і наймолодших у нашій громаді.

Два роки тому, 28-го жовтня 1985 року, звірявся в одному листі Кость Церкевич, що терпить на болючу й невиліковну недугу ісхіяс лівої ноги, яка не дає йому спокою ні вдень, ні вночі. „Через ісхіяс, — писав він тоді, — моя видайність зменшилась на 10-20 відсотків, саме тоді, коли я обвантажений з усіх сторін працею й різними обов'язками. Сьогодні я дійшов до переконання, що треба жити з болем, якщо не можна його усунути". Рік пізніше, 30-го жовтня 1986 року повідомляв д-р К. Церкевич, що „від трьох місяців я є калікою, живу й працюю з невимовними болями. Жоден з лікарів, з усіми їхніми лікарствами, не може їх усунути. Від 1-го вересня я сам прикував себе до ліжка, бо лікарі різної думки про моє лікування — хіропрактор каже, щоб я лежав, інші радять, щоб ходити й рухатись; послухаю ще, що руматологі китайські акапунктори скажуть. Ось так, аби праця не переривалась, починаю на своєму 'ложі болізни' коректуру чергового словника, лежачи. Обклався я всіми потрібними довідниками й посібниками для вможливлення тієї праці й отак вона якось просувається. Вже виконав половину її, а тепер пишу листи до співробітників, щоб і вони продовжали роботу над своїми пайками". (Тут мова про підготовлюваний до друку, поширений і виправлений „Правописний словник", що має увічнати працю Голоскевича й усіх чергових його видань).

Серед такої невтомної й непосильної праці в його важкому захворюванні Кость Церкевич відійшов у вічність 22-го жовтня 1987 року, залишаючи після себе свою вірну помічницю, дружину Єву, двох синів, Тараса й Лонгина, та свою нетлінну духову спадщину — томи літератури з українського мовознавства.

Наш вельми заслужений науково-громадський діяч народився 25-го травня 1911 року в сім'ї Тараса є Єлисавети (з Огородників) Церкевичів, у місцевості Лідаво в Україні. Політехнічні студії в університетах Данцігу й економічні в Галлє завершив докторатом в 1942 році. Професійну працю інженера й економіста виконував на різних відповідальних становищах ще в Німеччині, а головно в ЗСА, куди емігрував у 1950 році. В українській американській громаді став скоро відомим завдяки своїй діяльності організатора Української Федеральної Кредитової Спілки, видавця й редактора періодичних громадських публікацій, наприклад, „Східньо-європейські проблеми" в 1950-их роках, та наукового співробітника НТШ, УВАН, ще до свого керівного становища голови НДТУТ. Між багатьма виданнями очоленого ним Науково-Дослідного Т-ва появилось у 1986 році „Роздумування" Марка Авреля (в опрацюванні Омеляна Омецінського) — наскрізь співзвучна література стоїчного римського володаря й філософа з життєвими засадами героя праці, Костя Церкевича.

Роман Кухар

ТОВАРИСТВО „РІДНА ШКОЛА" У КЛІВЛЕНДІ-ПАРМІ ВШАНОВУЄ ВИПУСКНИКІВ

Абітурієнти школи українознавства Т-ва „Рідна Школа" в Клівленді, О. 1987

У праці школи українознавства кульмінаційним пунктом є матуральні іспити. Хоч у школі українознавства Т-ва „Рідна Школа" у Клівленді-Пармі ці іспити відбувалися ще в травні, то пов'язані з ними імпрези ще не закінчено, бо 28-го листопада ц.р. на традиційній Рідношкільній забаві будуть офіційно представлені українській громаді отих 13 випускників шкільного року 1986/87: Адріяна Бессер, Ліна Василина, Петро Городисьский, Данило Кульчицький, Ірина Мартинюк, Тарас Оришкевич, Надія Пасельська, Христина Почтар, Корнило Раковський, Ярослав Сілецький, Олена Тарнавська, Тарас Топорович і Мирон Цибик.

Іспитова комісія складалася з таких осіб: д-р Олена Шанко, предсідник, Василь Іванчук, директор школи і викладач української мови, д-р Вірослав Кость, опікун кляси і викладач історії й географії, Софія Бура, викладач української літератури, і Тетяна Сілецька, викладач культури. Теми іспитів, як у всіх школах в системі Шкільної ради УККА, були затверджені Шкільною радою та віддзеркалювали пророблений матеріял.

Т-во „Рідна Школа", опікун школи українознавства і дирекція від самих початків існування школи вшановують матуральну клясу двома відмінними імпрезами. 17-го червня відбувся „Випускний вечір" — спільна вечеря для матурантів, їх батьків і учителів, який надзвичайно дбайливо підготовили мгр Олена Топорович, голова батьківського комітету матуральної кляси і д-р Христина Раковська. На чільному місці стояло традиційне табло, яке оформила мисткиня Дарія Кульчицька, а на кожному місці лежали чепурно виготовлені програми вечора, які виготовила д-р Христина Раковська. Після вечері відбулася програма, якою провадив д-р Ярема Раковський. З привітами висту пали д-р Богдан Дубас, новообраний голова Т-ва „Рідна Школа", о. шамб. Лев Тимків, Василь Іванчук, директор, Волтер Олшевскі, голова шкільної адміністрації міста Парми, д-р В. Кость, опікун кляси. Усі вони висловлювали свої гратуляції абсольвентам і їх батькам та радість і сподівання, що цих 13 молодих людей стануть активними членами громади. Від учнів промовляв Данило Кульчицький, а від батьків мгр Олена Топорович. Присутніми були теж Дж. Чарніго від адміністрації шкіл Парми і Дж. Дайвер, директор школи, в якій міститься „Рідна Школа".

На закінчення цього приємного вечора відбулася роздача матуральних дипломів, які вручав директор школи Василь Іванчук. Від Т-ва „Рідна Школа" випускники отримали мистецький альбомик „Іконостас собору св. Софії в Римі", а від адміністрації публічних шкіл міста Парми грамоту-признання за 11-літнє навча ння в школі українознавства. Приємну несподіванку вручив випускникам опікун їх кляси д-р В. Кость: копії газетки „Калина", яку їх кляса видавала, будучи в шостій клясі. Випускниці Христина Почтар і Ірина Мартинюк мали рівно ж несподіванку для своїх учителів — книжки Івана Мартинюка „Моє рідне село Ценів", яку подарував син автора, проф. Осип Мартинюк.

Тепер управа Т-ва „Рідна Школа" готується до „Річної рідношкільної забави", на якій урочисто будуть представлені ці випускники школи. Від років ця забава притягає багато гостей і молоді, місцевої і з дальша, як і колишніх учнів „Рідної Школи". Віримо, що й цьогорічні матуранти будуть плекати цей звичай зустрічі на Рідношкільній забаві. Як щорічно, ця забава відбувається в суботу після Дня Подяки, а цього року це припадає на 28-го листопада, в залі української католицької парохії св. Йосафата, 5720 Стейт Ровд, в Пармі. Щиро просимо!

Д. Г.

Польські...

(Закінчення зі стор. 1)

зі святого хрищення. Отож маємо провини одні супроти одних, а де є провини, там треба молитися словами — "прости нам наші провини Боже, як і ми їм прощаємо".

Приблизно 400,000 українців живе сьогодні в Польщі і така зустріч, на думку багатьох українських теологів та й ще напередодні відзначення 1000-річчя Християнства в Україні, має велике історичне і практичне значення.

НЕ РОМАН, А РОМАНА

У репортажі про вечір Л. Курбаса, що появився у „Свободі" ч. 209 з 27-го жовтня ц.р., помилково подано проф. Роман Багрій, а мав бути проф. Романа Багрій. Також слід зазначити, що більшість експонатів на виставку отримано від Видавництва „Смолоскип", а не від мгра І. Цішкевича. — Ред.

ІНШЕ ПРІЗВИЩЕ

У „Свободі" з 17-го жовтня ц.р., в повідомленні про збори Світового Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, помилково поміщено ім'я Е. Штендери, замість І. Бродило.

Український Народний Союз
пошукує досвідчених
АҐЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ і ЗАГАЛЬНИХ АҐЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ
зі знанням української і англійської мов на околиці
Чикаґо, Ню Йорк, Торонто, Філядельфії, північного Ню Йорку і Нової Англії
з метою розбудувати і керувати мережами аґентів-продавців в тих округах.

- Впроваджуючі інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісового
- Всі бенефіти

Звертатись до:
H.P. Floyd, National Sales Director
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Найкращий дарунок
АНГЛІЙСЬКЕ ВИДАННЯ
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ
за редакцією
проф. ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА
ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE
ТОМ I (A-F): Перший з чотирьох томів
$115.00 + $4.50 пересилка

- Це перший том великого твору українських науковців у діяспорі. 968 сторін, має приблизно 2,800 гасел.
- Вповні ілюстрована.
- Понад 450 ілюстрацій чорно-білих, 5 кольорових, 83 мапи, 6 з них кольорові.
- Велика кольорова зложена мапа України з 32 сторінковим окремим додатком назв місцевостей.

Замовляйте тепер і шліть чек на $119.50 до:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% продажного податку

Маємо на складі книжку
Миколи Щербака
„ПАХОЩІ СУЦВІТТЯ"
ПОЕЗІЇ
Видання Об'єднання Українських Письменників „Слово". Ню Йорк, 1982, стор. 104, ціна 6.00 дол. з пересилкою.
Можна набути в книгарні Свободи.
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 6% стейтового податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА
КАЛИНОВИЙ МІСТ
Мистецьке оформлення
Зеновія Онишкевича
220 стор., ціна $12.00, порто $1.00
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin
TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin
(Handling and postage charges included) — **$16.00.**
New Jersey residents add 6% sales tax
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОВНЯНІ ХУСТКИ, вишивані жіночі блюзочки, виш. обруси, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО.

ДО ВИНАЙМУ
КІМНАТИ до ВИНАЙМУ
вже від тепер з уживанням кухні, тижнево, місячно або сезоново в Норт Порті, Фльорида.
Тел.: (813) 426-7253

НА ПРОДАЖ
КНИЖЕЧКИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ НА ЮВІЛЕЙ 1000-ЛІТТЯ
Ювіл. Календар Україн.
Дитини $10.00
Ілюстр. Притчі Ісуса Христа 10.00
Світло світу і сіль Землі 8.00
Крім того:
Ілюстр. Словник $15.00
Байки Езопа 6.00
Каталог-список .... —
При більших замовленнях 30% знижки.
УКРАЇНСЬКА КНИЖКА
16 Rivercrest Road
Toronto, Ont. M6S 4H3, Canada

Чоловік чується розчарованим, коли має такі чудові
БДЖОЛЯНІ ПРОДУКТИ,
що всім помагають, що їх вживають.
Мед скріплює серце, перга запобігає побільшенню простати, прополіс проти застуди, женшень і бджоляне молочко відмолоджує.
Хто хоче бути на моїм ювілею за 5 років, як мені буде сто, повинен завжди замовити всі ці бджоляні продукти з медом і поясненням, як ці все вживати, щоби могти на моїм ювілею танцювати. Ціна $28.00.
Пишіть: MYRON SURMACH
169 WestSaddle River Road
Saddle River, N.J. 07458

РІЗНЕ
ПОТРІБНО
МЕШКАННЯ
НА ОДНУ ОСОБУ
1-2 кімнати в Ню Джерзі (доїзд поїздом до Гобокен)
Тел.: (201) 451-2200, екст. 30
11:30 AM — 12:30 PM

SERVICE
CUSTOME MADE
Виконуємо на замовлення **НОВІ ПОДУШКИ будь-яких розмірів і КОВДРИ,** а також переробляємо старі подушки і ковдри та стерилізуємо їх.
Звертатися на адресу: MIKE'S
114-116 E. 1st St., New York, N.Y. 10009
(212) 260-7270 Відчинено у неділю

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
затруднить на повний час
ПРОДАВЦІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
із знанням української і англійської мов в округах:
КЛІВЛЕНДУ, НЮ ЙОРКУ, північного НЮ ЙОРКУ, НЮ ДЖЕРЗІ, ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ЛІГАЙ ВЕЛЛІ.
Кандидати не мусять мати досвіду в продажу забезпечення. Ми подбаємо про їхні вишкіл, заплату і винагороду.
Це знаменита нагода для здібних і підприємчивих осіб рости в УНСоюзі і з УНСоюзом в його зобов'язанні служити громаді!
Кандидати можуть зголошуватися на адресу:
H. P. Floyd, FIC.
National Sales Director
Ukrainian National Association Inc
30 Montgomery Street,
Jersey City, N. J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

FUNERAL DIRECTORS
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

EMBLEMS OF THE WORLD
PRESENTS
ЖІНОЧІ й ЧОЛОВІЧІ ГОДИННИКИ з ТРИЗУБАМИ
MAN LADY'S MAN LADY'S
MPW LPW MFW LFW
Man $59.00, Lady's $59.00 + $3.00 P. + H. for each watch
Credit Card orders, call toll free 1-800-872-3600, in N.J. (609) 822-2711
Send Check or Money Order to
EMBLEMS OF THE WORLD, P.O. Box 2224, Ventnor, N.J. 08406
N.J. residents add 6% State Tax
All watches with black or brown leather bands. Satisfaction guarantee or money back within 30 days.

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та зневажлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:
Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненим вирізком цього заклику.
Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу.
Сума пожертви $..................
....
ім'я та прізвище
....
число дому, вулиця
....
місцевість стейт поштовий код

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
So. Bound Brook Monument Co.
45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07060
РАЇСА ХЕЙЛИК, власник
(201) 647-7221 ■ (201) 647-3492
ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ І СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, МАРМОРІВ І БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, Н. ДЖ. ТА ІНШИХ ЦВИНТАРЯХ В ЗСА

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Український Національний Цвинтар-Пам'ятник полагоджують всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun., Eve. & Holidays
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754